

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Vročanje listin: uradni prenos pravnih listin

Vročanje listin: uradni prenos pravnih listin

Belgija

1 Kaj pomeni pravni termin „vročanje pisanj“ v praksi? Zakaj so potrebna posebna pravila o „vročanju pisanj“?

V zadevi, predloženi sodišču, je komunikacija zelo pomembna. Nadvse pomembno je, da so stranke in sodnik obveščeni o zahtevah tožnika, argumentih toženca, poteku postopka in odločitvi sodnika. Če ena od strank ne sprejema sodbe in zadevo predloži višji instanci, mora o tem obvestiti druge stranke. Komunikacija poteka z izročitvijo ali pošiljanjem listin (npr. sodnih pozivov, tožb, predlogov, sodb, pritožb itd.). Pri tem ne gre za vprašanje listin kot takih, ampak bolj za način, kako se z njimi seznanjajo stranke in po potrebi sodišče. Pravila v zvezi s tem so določena v členih od 32 do 47 sodnega zakonika.

V Belgiji se razlikuje med vročitvijo po pošti in vročitvijo po sodnem izvršitelju.

Pri vročanju po sodnem izvršitelju gre v bistvu za to, da se pisanje izroči drugi osebi prek ministrskega uradnika. V Belgiji se ta uradnik imenuje *huissier de justice* (sodni izvršitelj). Taka vročitev v strogem pomenu besede pomeni, da sodni izvršitelj overjeni izvod pisanja z dokumentom o vročitvi izroči drugi osebi.

Sodni izvršitelj vroča različna pisanja (v nadaljnjem besedilu: vročitev ali dokument o vročitvi). Pisanja, ki se najpogosteje vročajo, so:

- sodni poziv na sodišče;
- sodna odločba (ki ji je po potrebi priložen plačilni nalog);
- plačilni nalog;
- nalog za izpraznitev prostorov;
- akt o rubežu (npr. premičnega premoženja, stanovanja itd.);
- predhodno obvestilo;
- itd.

V nasprotju z vročanjem po sodnem izvršitelju se pri vročanju po pošti izvornik ali kopija procesnega pisanja pošlje po pošti (torej ne prek ministrskega uradnika).

Datum vročitve je pomemben.

V primeru sodnega poziva je namreč treba upoštevati določen čas, ki preteče od trenutka vročitve do trenutka, ko se zadeva prvič obravnava pred sodiščem. Z datumom vročitve sodne odločbe začne teči rok za vložitev morebitnega ugovora ali pritožbe.

Praviloma se uporablja vročanje po sodnem izvršitelju. Vročanje po pošti se uporablja v posebnih primerih, ki so določeni z zakonom.

Dokument o vročitvi mora podpisati zadevni sodni izvršitelj, sicer je vročitev nična, poleg tega mora v skladu s členom 43 sodnega zakonika vsebovati:

1. dan, mesec, leto in kraj vročitve;
2. priimek, ime, poklic, naslov stalnega prebivališča ter po potrebi funkcijo in številko vpisa v sodni register ali register obrti osebe, na zahtevo katere se dokument vroča;
3. priimek, ime, naslov stalnega prebivališča ali, če tega ni, običajnega prebivališča in po potrebi funkcijo naslovnika dokumenta o vročitvi;
4. priimek, ime in po potrebi funkcijo osebe, ki ji je bil izvod izročen, ali kraj, kjer je bil izvod puščen, v primeru iz člena 38(1), ali kraj, kamor je bilo pisanje poslano, v primerih iz člena 40;
5. priimek in ime sodnega izvršitelja ter naslov njegovega urada;
6. podrobne stroške vročitve.

Oseba, ki se ji izroči izvod, potrdi izvornik. Če noče podpisati, sodni izvršitelj to navede v dokumentu o vročitvi.

V skladu s členom 47 sodnega zakonika sodni izvršitelj vročitve ne more opraviti:

1. na nejavnem kraju, pred šesto uro zjutraj in po deveti uri zvečer;
2. ob sobotah, nedeljah, praznikih ali dela prostih dnevih (ta omejitve ne velja za vročitve v kazenskih zadevah: glej Cass., 27. marec 1984, R. W. 1984–1985, 1093; Antwerpen, 2. oktober 1975, R. W. 1976–1977, 1834), razen v nujnem primeru in z dovoljenjem mirovnega sodnika v primeru sodnega poziva v zadevi, ki mu je predložena, sodnika, ki je odobril dejanje, če se zanj zahteva predhodna odobritev, in v vseh drugih primerih z dovoljenjem predsednika prvostopenjskega sodišča.

Ob vročitvi zadevna oseba prejme izvod pisanja (vročitev po sodnem izvršitelju), sodni izvršitelj pa obdrži izvornik pisanja, dokler se zadeva vodi v njegovem uradu. Zgolj v primeru sodnega poziva sodni izvršitelj izvornika ne obdrži, ampak ga pošlje sodišču, da se zadeva vpiše v vpisnik (pošiljanje sodnega poziva sodišču).

Izvod dokumenta o vročitvi mora vsebovati vse navedbe iz izvornika in podpis sodnega izvršitelja, sicer je vročitev nična (člen 43 sodnega zakonika).

2 Katera pisanja je treba uradno vročiti?

Katere dokumente je treba vročiti po sodnem izvršitelju ali pošti in katerih ni treba, je določeno z zakonom. Vendar jih je preveč, da bi jih bilo mogoče izčrpno naštet. To so na primer pozivi na sodišče, tožbe, sodbe, pritožbe, ugovori itd.

3 Kdo je pristojen za vročitev pisanj?

Vročitev po sodnem izvršitelju opravi sodni izvršitelj.

Vročitev po pošti opravi uradnik sodišča (redko državno tožilstvo) s sodnim pismom (posebna vrsta priporočenega pisma z vročilnico) ali z navadno ali priporočeno pošto. Pravila v zvezi s sodnimi pismi so navedena v členu 46 sodnega zakonika.

4 Poizvedbe o naslovu

4.1 Ali v skladu z Uredbo (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah zaproseni organ v tej državi članici poskuša na lastno pobudo ugotoviti naslov naslovnika pisanj, ki jih je treba vročiti, če naslovnik ne prebiva več na naslovu, ki je znan organu prosilcu?

Da.

Organi za sprejem, imenovani na podlagi člena 2(2) Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah, so v Belgiji krajevno pristojni sodni izvršitelji.

V skladu s členom 1 kraljevega odloka z dne 16. maja 1986 o odobritvi dostopa sodnih izvršiteljev do nacionalnega registra prebivalstva imajo sodni izvršitelji pri izpolnjevanju nalog, za katere so pristojni, dostop do informacij iz točk od 1 do 9 člena 3(1) in člena 3(2) zakona z dne 8. avgusta 1983 o nacionalnem

registru prebivalstva. Te informacije med drugim zajemajo glavni naslov, pod katerim je vsaka fizična oseba vpisana v registre prebivalstva (stalno prebivališče).

4.2 Ali imajo tuji pravosodni organi in/ali stranke v sodnih postopkih v tej državi članici dostop do registrov ali storitev, ki omogočajo ugotovitev trenutnega naslova osebe? Če da, do katerih registrov ali storitev in po katerem postopku? Ali je treba plačati takso in če da, koliko?

Ne.

Načeloma se lahko dostop do informacij iz nacionalnega registra prebivalstva odobri samo belgijskim osebam, javnim organom, javnim subjektom in strokovnim združenjem iz člena 5 zakona z dne 8. avgusta 1983 o nacionalnem registru prebivalstva.

Tako odobritev izda sektorski odbor nacionalnega registra, ustanovljen v okviru komisije za varstvo zasebnosti v skladu s členom 15 zakona z dne 8. avgusta 1983 o nacionalnem registru prebivalstva.

4.3 Kako organi v tej državi članici obravnavajo zaprosila, poslana na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah, ki so namenjena ugotovitvi trenutnega naslova osebe?

Zaprosilu lahko ugodijo samo, če je treba iskanje zadevnega naslova šteti za preiskovalni ukrep, namenjen pridobitvi dokaza, ki naj bi se uporabil v začetem ali predvidenem sodnem postopku v civilni ali gospodarski zadevi.

Pojem „dokaz“ v Uredbi Sveta (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah ni opredeljen. Med drugim zajema zaslišanje prič, strank ali izvedencev, predložitev dokumentov, preiskave, ugotavljanje dejstev, posvetovanje s strokovnjaki na področju družine ali dobrobiti otrok.

Zaprosilo za pridobitev dokazov na podlagi navedene Uredbe (ES) št. 1206/2001 v skladu s členom 1(2) „ne sme biti podano z namenom pridobitve dokaza, ki ni namenjen uporabi v začetem ali predvidenem sodnem postopku“.

Načeloma se torej naslov osebe, ki ji je treba vročiti sodno ali izvensodno pisanje, ne more šteti za dokaz v smislu člena 1 navedene Uredbe (ES) št. 1206/2001.

Poleg tega člen 4(1)(b) navedene Uredbe (ES) št. 1206/2001 izrecno določa, da mora zaprosilo vsebovati „imena in naslove strank [...]“.

5 Kako se pisanja običajno vročijo v praksi? Ali obstajajo alternativni načini vročanja, ki se lahko uporabijo (razen nadomestne vročitve iz točke 7)?

(a) Vročanje po sodnem izvršitelju

Način vročanja po sodnem izvršitelju je urejen s členi od 32 do 47 sodnega zakonika in velja tako v civilnih kot tudi kazenskih zadevah.

– Osebna vročitev (člena 33 in 34 sodnega zakonika)

Če sodni izvršitelj želi vročiti pisanje, najprej poskuša izročiti izvod pisanja naslovníku osebno. V tem primeru gre za osebno vročitev.

Osebna vročitev naslovníku se lahko opravi, kjer koli ga sodni izvršitelj najde. Ni nujno, da je to na naslovu naslovníkovega stalnega prebivališča, veljavna vročitev se lahko na primer opravi na delovnem mestu, na javnem mestu ali celo v uradu sodnega izvršitelja.

Pogoj v zvezi s tem je, da mora kraj vročitve spadati v krajevno pristojnost sodnega izvršitelja.

Če ni nobenih podatkov o tem, kje je naslovník, se sodni izvršitelj v praksi odpravi neposredno na naslov njegovega stalnega prebivališča v upanju, da ga bo našel tam.

Če zadevno osebo najde (kjer koli to že je) in ta zavrne prejem izvoda pisanja, sodni izvršitelj njeno zavrnitev zapiše na izvorniku (izvod se nato priloži izvorniku) in za vročitev se šteje, da je bila opravljena osebno.

Kar zadeva vročitev pravni osebi, se ta šteje za osebno, kadar se izvod pisanja izroči organu ali osebi, ki je na podlagi zakona, statuta ali zakonitega pooblastila, tudi skupaj z drugimi, pooblaščen za zastopanje pravne osebe na sodišču. Tako se v primeru zasebne družbe z omejeno odgovornostjo vročitev lahko veljavno opravi direktorju, kadar je ta na sedežu družbe ali na drugem kraju zunaj sedeža.

– Vročitev na naslovu stalnega prebivališča/sedeža družbe (člen 35 sodnega zakonika)

Če osebna vročitev ni mogoča, se vročitev opravi na naslovu stalnega prebivališča naslovníka. Za „naslov stalnega prebivališča“ se šteje glavni kraj, na katerem je naslovník vpisan v register prebivalstva, torej naslov njegovega prebivališča.

Če naslovník nima uradnega naslova stalnega prebivališča, se lahko vročitev opravi na naslovu njegovega običajnega prebivališča. „Običajno prebivališče“ pomeni kateri koli drug prostor, na primer kraj, v katerem ima oseba pisarno ali v katerem vodi podjetje ali opravlja dejavnost. Če je policijski komisar o tem obveščen, mora zadevnemu sodnemu izvršitelju sporočiti kraj običajnega prebivališča stranke, ki nima uradnega stalnega prebivališča.

Če vročitve pravni osebi ni mogoče opraviti osebno, se vročitev opravi na sedežu družbe ali sedežu uprave.

Ob vročitvi na naslovu stalnega prebivališča se izvod pisanja izroči sorodniku, partnerju, pooblaščenču ali osebi naslovníka. Ne sme se izročiti otroku, mlajšemu od 16 let. Sodni izvršitelj na izvorniku in izvod zapiše funkcijo osebe, ki ji izroča izvod (npr. sorodstveno vez z naslovníkom).

– Vročitev z uradnim zaznamkom (člen 38(1) sodnega zakonika)

Če sodni izvršitelj ne more opraviti vročitve na enega od načinov, ki so za to predvideni (členi od 33 do 35 sodnega zakonika), se pisanje vroči v skladu s členom 38(1) sodnega zakonika, in sicer z oddajo dokumenta o vročitvi na naslovu stalnega prebivališča ali, če tega ni, na naslovu običajnega prebivališča naslovníka (vročitev z uradnim zaznamkom).

Izvod pisanja se tako na kraju samem odda v poštni nabiralnik v zaprti kuverti (na kateri so navedeni urad sodnega izvršitelja, priimek in ime naslovníka ter kraj vročitve, dodana pa je tudi navedba „Pro Justitia – A remettre d'urgence“).

Če poštnega nabiralnika ni, je sodni izvršitelj pooblaščen, da ta izvod (v kuverti) odda kako drugače (tako da ga potisne pod vrati, zatakne ob glavni vhod ali ograjo, prilepi na vrata z lepilnim trakom itd.).

Sodni izvršitelj na izvorniku pisanja in na vročeni izvod navede datum, uro in kraj oddaje izvoda.

Najpozneje prvi delovni dan, ki sledi vročitvi pisanja, sodni izvršitelj pošlje na naslovníkov naslov stalnega prebivališča ali, če tega ni, običajnega prebivališča pismo, ki ga je podpisal. V pismu so navedeni datum in ura oddaje ter možnost, da naslovník osebno ali po pisnem pooblaščenču v treh mesecih po vročitvi prevzame overjeni izvod tega pisanja v uradu sodnega izvršitelja.

Če je naslovník zahteval prenos svojega stalnega prebivališča (zahteva za spremembo naslova), se priporoča pismo iz tretjega pododstavka naslovi na kraj, na katerem je naveden v registru prebivalstva, in na naslov, za katerega je navedel, da ga želi določiti za svoje novo stalno prebivališče.

Če se je za naslovníka zahteval izbris (naslova stalnega prebivališča) po uradni dolžnosti in sodni izvršitelj ne more na podlagi dejanskih okoliščin sklepati, da naslovník dejansko ne prebiva več na naslovu stalnega prebivališča, zadostuje, da se vročitev opravi v skladu s členom 38(2) sodnega zakonika (glej v nadaljevanju).

Kadar se zahteva izbris po uradni dolžnosti, je vročitev državnemu tožilcu v skladu s členom 38(2) sodnega zakonika (glej v nadaljevanju) sprejemljiva le, če sodni izvršitelj na podlagi dejanskih okoliščin potrdi, da naslovník dejansko ne prebiva več na naslovu stalnega prebivališča (npr. če je sodni izvršitelj seznanjen, da je bil naslovník z zadevnega naslova prisilno izseljen), ali kadar vročitev fizično ni mogoče opraviti.

Kot je bilo navedeno, se vročitev po pošti opravi z navadnim pismom, priporočenim pismom ali sodnim pismom. V prihodnosti bo lahko ena od možnosti tudi elektronsko vročanje.

– Fizična nezmožnost vročitve (člen 38(2) sodnega zakonika)

Če je iz dejanskih okoliščin, ugotovljenih na kraju samem (npr. stanovanje uničeno v požaru, naslov stalnega prebivališča se izkaže za zapuščeno zemljišče), razvidno, da fizično ni mogoče opraviti vročitve z oddajo izvoda pisanja na naslovu stalnega prebivališča naslovnika (ali, če tega ni, na naslovu njegovega običajnega prebivališča), se vročitev opravi z izročitvijo izvoda državnemu tožilcu, na območju pristojnosti katerega se to zgodi.

Na izvirniku in izvodu se navedejo dejanske okoliščine, zaradi katerih je potrebna vročitev državnemu tožilcu.

Enako velja, kadar so prostori (v katerih ima zadevna oseba stalno prebivališče) očitno zapuščeni, zadevna oseba pa ni zahtevala prenosa stalnega prebivališča (npr. v primeru prisilne izselitve, če zadevna stranka ni prisotna, se vročitev opravi državnemu tožilcu v skladu s členom 38(2) sodnega zakonika).

Kot je bilo navedeno, se vročitev v skladu s členom 38(2) sodnega zakonika uporabi tudi, kadar je predlagan izbris po uradni dolžnosti in lahko sodni izvršitelj dejansko ugotovi, da zadevna stranka dejansko ne prebiva več na zadevnem naslovu.

Vročitev državnemu tožilcu ni veljavna, če je stranka, na zahtevo katere je bila opravljena, poznala naslovnikov naslov za vročanje ali, kjer je to ustrezno, naslov njegovega običajnega prebivališča.

– Vročitev na naslovu za vročanje (člen 39 sodnega zakonika)

Če ima naslovník naslov za vročanje pri pooblaščenca, se lahko vročitev opravi na tem naslovu za vročanje. Gre za možnost in ne obveznost. Nič torej ne nasprotuje temu, da se v primeru naslova za vročanje pisanje vroči na naslovu dejanskega stalnega prebivališča (v Belgiji) (Cass. (prvi senat), 26. februar 2010, J. T., 2010, št. 6397, 371; Cass. (prvi senat), 10. maj 2012, R. W., 2012–2013, 1212).

Obstaja ena sama izjema, in sicer da je treba, če ima naslovník, katerega dejansko stalno prebivališče (ali sedež) je v tujini, naslov za vročanje v Belgiji, vročitev opraviti na naslovu za vročanje, sicer je nična (člen 40 sodnega zakonika, glej tudi Cass. (prvi senat), 9. januar 1997, R. W. 1997–1998, 811: „Kadar stranka, na zahtevo katere se vročitev opravlja, pozna naslov za vročanje zadevne osebe, mora zagotoviti, da se pisanje vroči na tem naslovu; v tem primeru ne gre za možnost, ampak za obveznost javnega reda.“).

Če se izvod na naslovu za vročanje izroči pooblaščenca, se to šteje za osebno vročitev. Vročitve ni več mogoče opraviti na naslovu za vročanje, če je pooblaščenec umrl, če tam ne prebiva več ali če je prenehal opravljati dejavnost.

Naslov za vročanje se določi v okviru pravnega razmerja med strankama (to pomeni v okviru postopka med strankama). Velja torej samo med tema strankama in v mejah tega pravnega razmerja. Kasacijsko sodišče je tako odločilo, da določitev naslova za vročanje v procesnem aktu na prvi stopnji (npr. v sodnem pozivu ali tožbenih predlogih) velja samo za celotni postopek na prvi stopnji, za izvršitev poznejše sodbe in za vložitev pravnega sredstva zoper sodbo (s strani nasprotne stranke). Če določitev tega naslova za vročanje ni ponovljena na naslednji stopnji (npr. v pritožbenem postopku), za to naslednjo stopnjo ne velja (Cass., prvi senat, 30. maj 2003, R. W. 2003–2004, 974; Cass., drugi senat, 10. maj 2006, R. W. 2008–2009, 455; Cass., prvi senat, 29. maj 2009, R. W. 2010–2011, 1561).

Razlikovati je treba med pojmom „naslov za vročanje“ in pojmom „referenčni naslov“, ki je obravnavan v nadaljevanju.

Kar zadeva uporabo jezikovne ureditve (zakon z dne 15. junija 1935 o uporabi jezikov v sodnih postopkih), je sodnik za izvršbe v Bruggeju jasno navedel (sodnik za izvršbe, Brugge, 11. oktober 2006, T. G. R. 2010, 95): ni pomembno dejansko stalno prebivališče, ampak kraj, v katerem je bila dejansko opravljena vročitev (v tem primeru naslov za vročanje). V navedeni zadevi sta tako tožnik kot pozvana stranka prebivala v francosko govorečem delu; vendar je imela nasprotna stranka naslov za vročanje v nizozemsko govorečem delu. Dobila je sodni poziv (samo v nizozemščini) pred sodnika za izvršbe v Bruggeju. V skladu z jezikovno ureditvijo je moral biti sodni poziv napisan v nizozemščini. Pojavilo se je vprašanje, ali bi mu moral biti priložen prevod v francoščino v skladu s členom 38 zakona o uporabi jezikov. Sodnik je ocenil, da sodnemu pozivu v nizozemščini ni bilo treba priložiti francoskega prevoda, ker na izbiro jezika vpliva samo kraj vročitve.

– Vročitev, kadar naslov stalnega prebivališča ni znan (člen 40 sodnega zakonika)

„Osebam, ki v Belgiji nimajo znanega niti stalnega prebivališča, niti običajnega prebivališča, niti naslova za vročanje, sodni izvršitelj pošlje izvod pisanja s priporočenim pismom na naslov njihovega stalnega ali običajnega prebivališča v tujini, tudi z letalsko pošto, če namembni kraj ni v sosednji državi, brez poseganja v druge načine pošiljanja, dogovorjene med Belgijo in državo njihovega stalnega ali običajnega prebivališča. Vročitev se šteje za opravljeno z izročitvijo pisanja poštni službi, ki mora izdati potrdilo o oddaji pošiljke v obliki, predvideni v tem členu.“

Za osebe, ki niti v Belgiji niti v tujini nimajo znanega stalnega ali običajnega prebivališča ali naslova za vročanje, se vročitev opravi državnemu tožilcu, na območju pristojnosti katerega ima sedež sodnik, ki mora obravnavati ali je obravnaval zahtevek; če pri sodniku ni bil vložen zahtevek, se vročitev opravi državnemu tožilcu, na območju pristojnosti katerega ima tožeča stranka stalno prebivališče, ali, če nima stalnega prebivališča v Belgiji, državnemu tožilcu v Bruslju.

[...]

Če se oseba najde v Belgiji, se vročitve še vedno lahko opravijo v Belgiji.

Vročitev v tujini ali državnemu tožilcu ni veljavna, če je stranka, na zahtevo katere je bila opravljena, poznala naslov stalnega ali običajnega prebivališča ali naslov za vročanje zadevne osebe v Belgiji ali, kjer je to ustrezno, v tujini.“

Kasacijsko sodišče meni, da v tem primeru ne gre za možnost, ampak za obveznost javnega reda (Cass., prvi senat, 9. januar 1997, R. W. 1997–1998, 811). Zadevna stranka, ki na primer trdi, da nasprotna stranka pozna njeno običajno prebivališče, in se tako sklicuje na pravilo, v skladu s katerim je vročitev državnemu tožilcu neveljavna, mora to dokazati. Dokazno breme zato nosi zadevna stranka (sodnik za izvršbe, Gent, 18. marec 2008, R. W. 2010–2011, 124).

– Posebna pravila v zvezi z vročanjem (glej člena 41 in 42 sodnega zakonika).

– Vročitve osebam, ki imajo skrbnika, se opravijo tem osebam in na naslovu stalnega ali običajnega prebivališča skrbnika, kolikor se vročitev nanaša na naloge skrbnika (člen 499/12 civilnega zakonika).

Referenčni naslov: „Referenčni naslov“ pomeni „naslov fizične osebe, vpisane v register prebivalstva, v kraju njenega glavnega prebivališča ali pravne osebe, na katerem je s soglasjem te fizične ali pravne osebe vpisana fizična oseba brez stalnega prebivališča (člen 1(2) zakona z dne 19. julija 1991).“

Oseba brez stalnega prebivališča, ki tako rekoč uporablja naslov stalnega prebivališča druge osebe. Oseba, ki dovoli, da druga fizična oseba uporablja njen naslov stalnega prebivališča kot referenčni naslov, se zaveže, da bo tej osebi posredovala vse dokumente (npr. pošto), ki bodo namenjeni njej, in sicer brez pridobitnega namena. Poleg tega je na referenčni naslov mogoče prejemati nekatera nadomestila (pri katerih se zahteva uradni naslov) (npr. družinske dodatke, nadomestila za brezposelnost, nadomestila iz vzajemnih shem itd.) (vendar pa referenčni naslov ni potreben za prejemanje dodatka za socialno vključenost).

Osebe (brez stalnega ali običajnega prebivališča), ki lahko uporabljajo referenčni naslov, so:

- osebe, ki prebivajo v mobilnem bivališču (npr. čolnu, avtomobilski ali počitniški prikolici) (izključene so stanovanjske prikolice);
- osebe, ki so zaradi študija ali poslovne poti zunaj občine odsotne manj kot eno leto;
- pripadniki civilnega in vojaškega osebja oboroženih sil, nastanjenih v tujini, in njihova gospodinjstva;
- osebe, ki zaradi pomanjkanja sredstev nimajo prebivališča ali so ostale brez njega.

Referenčni naslov lahko zagotovijo javne službe za socialno pomoč ali fizična oseba.

Kadar ima oseba referenčni naslov, lahko sodni izvršitelj vse vročitve opravi na tem naslovu, kar je v nasprotju z zgoraj opisanim pojmom naslova za vročanje: sodni izvršitelj lahko tam vroči samo pisanja v zvezi s sodnim pisanjem/postopkom, za katero/katerega je bil določen ta naslov za vročanje. Vendar sodni izvršitelj na referenčnem naslovu ne more izvesti rubeža (v breme osebe, ki ima referenčni naslov), ker se za to osebo šteje, da na tem referenčnem naslovu nima nobene premičnine.

(b) Vročanje po pošti

Člen 46(1) [...]

„Kadar se sodno pismo pošlje v tiskani obliki, ga poštne službe izročijo osebno naslovniku ali na naslovu njegovega stalnega prebivališča, kot je določeno v členih 33, 34, 35 in 39. Oseba, ki se ji izroči pismo, podpiše in datira vročilnico, ki jo poštne službe vrnejo pošiljatelju. Če je noče podpisati ali datirati, poštni uslužbenec to zabeleži na dnu vročilnice.

Kadar sodnega pisma ni mogoče izročiti osebno naslovniku ali na naslovu njegovega stalnega prebivališča, poštni uslužbenec pusti obvestilo o dostavi.

Pismo se hrani v poštnem uradu osem dni. V tem roku ga lahko dvigne naslovnik osebno ali njegov pisni pooblaščenec.

Kadar pa je naslovnik sodnega pisma zahteval preusmeritev svoje pošte ali njeno hrambo na poštnem uradu, se pismo v obdobju, na katero se ta zahteva nanaša, preusmeri ali hrani na naslovu, ki ga je določil naslovnik.

Pismo, naslovljeno na osebo v stečaju, se izroči stečajnemu upravitelju.

Podrobna pravila za uporabo odstavkov od 3 do 5 določi kralj.

[...]

4. Minister, pristojen za pravosodje, lahko določi oblike in službene navedbe, ki morajo spremljati pošiljanje sodnega pisma. Če je namembni kraj v tujini, se sodno pismo nadomesti s priporočenim pismom poštne službe, brez poseganja v načine pošiljanja, ki jih določajo mednarodne pogodbe, ter uporabo odstavkov 2 in 3.

Kadar tako želi ena od tožečih ali toženih strank, bodisi v aktu o začetku postopka, bodisi v tožbi, bodisi pisno najpozneje, ko prvič nastopi pred sodnikom, se vročitve s sodnimi pismi nadomestijo z vročitvami po sodnem izvršitelju na zahtevo stranke, ki je za to odgovorna.

Člen 46/1 Vročitev z navadnim pismom stranki, ki jo v skladu s členi 728, 729 ali 729/1 zastopa odvetnik in ta v skladu s členom 729/1 sodnega tajništva ni obvestil o prenehanju zastopanja navedene stranke, se opravi z navadnim pismom temu odvetniku.“

Člen 32 sodnega zakonika določa pravni okvir za komuniciranje in obveščanje med različnimi pravosodnimi akterji.

6 Ali je v civilnih postopkih dovoljeno elektronsko vročanje pisanj (tj. vročanje sodnih ali izvensodnih pisanj s sredstvi elektronske telekomunikacije, kot so elektronska pošta, varna spletna aplikacija, telefaks, SMS itd.)? Če da, za katere vrste postopkov je predviden tak način vročanja? Ali obstajajo omejitve v zvezi z razpoložljivostjo/dostopnostjo takega načina vročanja pisanj glede na to, kdo je naslovnik (pravni strokovnjak, pravna oseba, družba ali drug poslovni subjekt itd.)?

Sistem elektronskega vročanja bo vzpostavljen v bližnji prihodnosti. Pravni okvir za to je že bil določen, vendar še ni začel veljati. Sodni izvršitelji bodo lahko v civilnih ali kazenskih zadevah odločili, ali bodo svoja pisanja vročili elektronsko ali osebno. Še naprej se bo uporabljalo načelo teritorialnosti.

V praksi se bo vročitev opravila na uradni elektronski naslov, ki ga bodo določili organi, ali na elektronski naslov za vročanje. Da bo lahko naslovnik sprejel vročitev na elektronskem naslovu za vročanje, bo moral to izrecno dovoliti prek svojega e-ID.

7 Nadomestna vročitev

7.1 Ali pravo te države članice dopušča druge načine vročanja, če pisanj ni mogoče vročiti naslovniku (npr. obvestilo na domači naslov, urad sodnega izvršitelja, po pošti ali na oglasni deski)?

Belgijsko pravo določa več načinov pošiljanja pisanj (glej odgovor na vprašanje 5).

Običajni način pošiljanja sodnega pisanja je vročitev po sodnem izvršitelju.

V členu 32 sodnega zakonika je vročanje po sodnem izvršitelju opredeljeno kot „izročitev izvirnika ali izvoda pisanja; opravi ga sodni izvršitelj ali pa se v primerih, določenih z zakonom, opravi na načine, ki jih določa zakon“.

Vendar zakon določa nekatere primere, v katerih se lahko pisanja pošljejo po navadni pošti.

V členu 32 sodnega zakonika je vročanje po pošti opredeljeno kot „pošiljanje izvirnika ali izvoda procesnega pisanja; opravijo ga poštne službe, lahko se pošlje po elektronski pošti na uradni elektronski naslov ali pa se v primerih določenih z zakonom, pošlje po telefaksu ali opravi na načine, ki jih določa zakon“.

Člen 14 Uredbe (ES) št. 1393/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o vročanju sodnih in izvensodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah podrobno določa, da je treba vročitev po pošti opraviti „s priporočenim pismom z vročilnico ali na drug, enakovreden način“.

1. Glavni načini vročanja

a. Osebna vročitev (člena 33 in 34 sodnega zakonika)

V skladu s členom 33 sodnega zakonika je „vročitev [...] osebna, če se izvod pisanja izroči neposredno naslovniku.“ Osebna vročitev naslovniku se lahko opravi, kjer koli ga sodni izvršitelj najde. Če naslovnik noče sprejeti izvoda pisanja, sodni izvršitelj to zabeleži na izvirnik in šteje se, da je bila vročitev osebna“.

V členu 34 sodnega zakonika je dodano, da se „vročitev pravni osebi šteje za osebno, kadar se izvod pisanja izroči organu ali osebi, ki je na podlagi zakona, statuta ali zakonitega pooblastila, tudi skupaj z drugimi, pooblaščenca za zastopanje pravne osebe na sodišču.“

b. Vročitev na naslovu stalnega prebivališča (člen 35 sodnega zakonika)

Člen 35 sodnega zakonika določa, da „če osebna vročitev ni mogoča, se opravi na naslovu stalnega prebivališča ali, če tega ni, običajnega prebivališča naslovnika, če gre za pravno osebo, pa na njenem sedežu ali upravnem sedežu. Izvod pisanja se izroči sorodniku, partnerju, pooblaščenцу ali osebi naslovnika. Ne sme se izročiti otroku, mlajšemu od 16 let. [...]“

V skladu s členom 36 sodnega zakonika je stalno prebivališče „glavni kraj, pod katerim je oseba vpisana v registre prebivalstva“, medtem ko je običajno prebivališče „vsak drug prostor, na primer kraj, v katerem ima oseba pisarno ali vodi podjetje ali opravlja dejavnost“.

c. Vročitev z oddajo izvoda dokumenta o vročitvi (člen 38(1) sodnega zakonika)

Člen 38(1) sodnega zakonika določa, da če ni bila mogoča osebna vročitev ali vročitev na naslovu stalnega prebivališča, se „vročitev opravi tako, da sodni izvršitelj na naslovu stalnega prebivališča ali, če tega ni, običajnega prebivališča naslovnika pusti izvod pisanja v zaprti kuverti“. Na tej kuverti morajo biti nekatere navedbe, določene s členom 44(1) sodnega zakonika.

Člen 38(1) sodnega zakonika dalje določa: „Najpozneje prvi delovni dan, ki sledi vročitvi pisanja, sodni izvršitelj pošlje na naslovnikov naslov stalnega prebivališča ali, če tega ni, običajnega prebivališča priporočeno pismo, ki ga je podpisal. V pismu so navedeni datum in ura oddaje ter možnost, da naslovnik osebno ali po pisnem pooblaščenцу v treh mesecih po vročitvi prevzame izvod tega pisanja v uradu sodnega izvršitelja“.

d. Naslov za vročanje (člen 39 sodnega zakonika)

V skladu s členom 39 sodnega zakonika, „če ima naslovnik naslov za vročanje pri pooblaščenca, se lahko vročitev opravi na tem naslovu za vročanje. Če se izvod na naslovu za vročanje izroči pooblaščenca, se to šteje za osebno vročitev. Vročitve ni več mogoče opraviti na naslovu za vročanje, če je pooblaščenec umrl, če tam ne prebiva več ali če je tam prenehal opravljati dejavnost“.

2. Vročitev s priporočenim pismom z vročilnico

Kadar se pisanje pošlje s priporočenim pismom z vročilnico in naslovnika ni mogoče najti na naslovu, navedenem na pismu, se na tem naslovu pusti obvestilo. V tem primeru se lahko pošiljka v 15 dneh, pri čemer ni vštet dan oddaje, prevzame na kraju, ki je naveden na obvestilu, ali na kraju, dogovorjenem med pošto službo in naslovníkom.

7.2 Kdaj se pri uporabi drugih načinov šteje, da so pisanja vročena?

Kadar se pisanje pošlje s priporočenim pismom z vročilnico in naslovnika ni mogoče najti na naslovu, navedenem na pismu, se na tem naslovu pusti obvestilo. V tem primeru se lahko pošiljka v 15 dneh, pri čemer ni vštet dan oddaje, prevzame na kraju, ki je naveden na obvestilu, ali na kraju, dogovorjenem med pošto službo in naslovníkom.

Če se pisanje vroči **po sodnem izvršitelju**, je treba v dokumentu o vročitvi navesti datum vročitve (člen 43 sodnega zakonika).

Če se pisanje pošlje **po pošti**, se v Belgiji uporablja sistem dvojnega datuma.

Datum, ki se upošteva za pošiljatelja, se namreč razlikuje od datuma, ki se upošteva za naslovníka pisanja.

Za pošiljatelja se kot datum vročitve šteje datum pošiljanja.

V členu 53a belgijskega sodnega zakonika je navedeno, da, razen če zakon določa drugače, roki za naslovníka začnejo teči prvi dan, ki sledi dnevu oddaje pisma na naslovu njegovega stalnega ali, kjer je to ustrezno, običajnega prebivališča ali na naslovu za vročanje.

7.3 Če je drug način vročanja oddaja pisanja na določeno mesto (npr. na pošto), kako je naslovnik obveščen o taki oddaji?

Kar zadeva **vročitev po sodnem izvršitelju** z oddajo izvoda dokumenta o vročitvi, glej zgoraj: Vročitev z oddajo izvoda dokumenta o vročitvi (člen 38(1) sodnega zakonika).

7.4 Kakšne so posledice, če naslovnik zavrne sprejem pisanj? Ali se šteje, da je vročitev pisanj opravljena, če je bil sprejem zavrnjen nezakonito?

Če se pisanje pošlje z **vročitvijo po sodnem izvršitelju**, ji naslovnik ne more nasprotovati, razen če se sklicuje na razlog za zavrnitev iz členov 5 in 8 Uredbe (ES) št. 1393/2007 (zahteva po prevodu).

Če se pisanje pošlje z **po pošti**, je v členu 53a belgijskega sodnega zakonika navedeno, da, razen če zakon določa drugače, roki za naslovníka začnejo teči prvi dan, ki sledi dnevu **oddaje** pisma na naslovu njegovega stalnega ali, kjer je to ustrezno, običajnega prebivališča ali na naslovu za vročanje. Naslovnik tako ne more nasprotovati vročitvi s priporočenim pismom z vročilnico.

Vendar lahko naslovnik vročitve s priporočenim pismom z vročilnico izpodbija veljavnost te vročitve pozneje, če dokaže, da na naslovu, ki je bil naveden na priporočenem pismu, ni imel niti stalnega niti običajnega prebivališča niti naslova za vročanje. Vročitev po sodnem izvršitelju je torej pravno zanesljivejša kot vročitev po pošti s priporočenim pismom z vročilnico. V primeru vročitve po sodnem izvršitelju zadevni sodni izvršitelj namreč preveri naslovníkov naslov v nacionalnem registru prebivalstva. Poleg tega datuma vročitve s priporočeno pošto ni mogoče določiti z gotovostjo, če naslovnik ni datiral in podpisal vročilnice ob (prvem) poskusu oddaje priporočenega pisma na naslovu njegovega stalnega ali običajnega prebivališča ali naslovu za vročanje. Nasprotno pa je datum vročitve vedno napisan na dokumentu o vročitvi.

Poleg tega je iz pripravljanih dokumentov za navedeno Uredbo (ES) št. 1393/2007, zlasti Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročanju sodnih in zunajsodnih pisanj v civilnih ali gospodarskih zadevah v državah članicah, ki ga je Komisija predložila 11. julija 2005, razvidno, da je bil namen spremembe člena 14 uvesti „enotn[o] pravil[o] za vse države članice glede poštinih storitev [z določitvijo] enotn[e] zahtev[e] (priporočeno pismo s potrdilom o prejemu ali ekvivalent) [...]“. Ta zahteva z zadostno gotovostjo jamči, da je naslovnik prejel listino in da o tem obstaja zadosten dokaz.“ Vročilnica se tako zahteva zaradi pravne varnosti strank. Glede na pripravljane dokumente naj ne bi bilo mogoče dokazati, da je naslovnik „prejel“ pisanje, če ni podpisal vročilnice. Vendar rešitev iz člena 53a belgijskega sodnega zakonika pomeni, da je vročitev opravljena, ko se pisanje „odda“ na naslovníkovem naslovu stalnega prebivališča, običajnega prebivališča ali naslovu za vročanje, ne da bi mu moralo biti pisanje dejansko izročeno in ne da bi bila podpisana vročilnica.

8 Vročanje pisanj iz tujine z uporabo poštinih storitev (člen 14 uredbe o vročanju)

8.1 Če izvajalec poštinih storitev vroči pisanje, poslano iz tujine, naslovníku v tej državi članici v primeru, ko je potrebna vročilnica (člen 14 uredbe o vročanju), ali mora pisanje vročiti naslovníku osebno ali sme v skladu z nacionalnimi pravili o dostavljanju poštinih pošiljk pisanje vročiti drugi osebi na istem naslovu?

V členu 1 kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 o ureditvi poštne službe je navedeno, da so evidentirane poštne pošiljke priporočene poštne pošiljke in poštne pošiljke z deklarirano vrednostjo.

Načeloma se lahko priporočena pošiljka z vročilnico izroči samo naslovníku, potem ko se preveri njegova istovetnost in ko ta podpiše vročilnico (členi 30, 53 in 54, *a contrario*, navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007).

Vendar člen 57 navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 določa, da se „evidentirane poštne pošiljke, ki imajo ob naslovu navedeno osebo, pri kateri ima naslovnik naslov za vročanje, lahko vročijo tej osebi“.

Člen 62 navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 podrobno določa, da se „za naslovníke korespondence, naslovljene na družbe, združenja, organe, podjetja in kakršne koli skupnosti, štejejo osebe, ki lahko sprejemajo korespondenco v skladu s pravili splošnega prava“.

Člen 58 navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 določa, da „se evidentirane poštne pošiljke, naslovljene na mladoletne osebe, mlajše od 15 let, izročijo osebam, ki so njihovi varuhi ali skrbniki“.

Nazadnje, v skladu s členom 65 navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 se lahko „priporočene pošiljke [...] izročijo pooblaščenca naslovníka, [...] ob predložitvi uradnega poštnega pooblastila za prevzemanje poštinih pošiljk“.

8.2 Kako se v skladu s pravili o dostavljanju poštinih pošiljk v tej državi članici vročijo pisanja iz tujine na podlagi člena 14 Uredbe št. 1393/2007, če pošiljke zaradi odsotnosti ni mogoče vročiti na naslovu za dostavo niti naslovníku niti kateri koli drugi osebi, pooblaščenca za prevzem poštinih pošiljk (če je to v skladu z nacionalnimi pravili o dostavljanju poštinih pošiljk mogoče – glej zgoraj)?

Poštne pošiljke se dostavijo na navedeni naslov, razen v primeru očitne napake (npr. narobe napisano ime ulice, nepravilna hišna številka, očitno napačna poštna številka itd.).

Če naslovníka ni mogoče najti na navedenem naslovu, se priporočena pošiljka ne izroči, razen če je naslovnik sam zahteval, naj se poštne pošiljke v okviru storitve preusmerjanja pošljejo na drug naslov (člen 51 kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 o ureditvi poštne službe).

8.3 Ali obstaja določen rok za dvig pošiljk na pošti, preden se pošljejo nazaj kot nedostavljene? Če da, kako je naslovnik obveščen, da ga na pošti čaka pošiljka?

V skladu s členom 60 kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 o ureditvi poštne službe se „v primeru neuspešne oddaje evidentiranih pošiljk na naslovu stalnega prebivališča tam pusti obvestilo. V tem primeru se lahko poštne pošiljke [...] v 15 dneh, pri čemer ni vštet dan oddaje, prevzamejo na kraju, ki je naveden na obvestilu, ali na kraju, dogovorjenem med [pošto službo] in naslovníkom“.

V členu 66 navedenega kraljevega odloka z dne 27. aprila 2007 je navedeno, da „se poštna pošiljke, ki jih ni bilo mogoče dostaviti naslovniku, vrnejo pošiljatelju [...]. Priporočene pošiljke in knjige je vedno treba vrniti“.

9 Ali obstaja pisno dokazilo o vročitvi pisanja?

V primeru vročitve po sodnem izvršitelju člen 43 sodnega zakonika določa, da mora oseba, ki se ji izroči izvod, podpisati izvornik. Če ga noče podpisati, izvršitelj to navede v dokumentu o vročitvi. Tako v vseh primerih obstaja dokaz o vročitvi. Zaznamek sodnega izvršitelja se zelo težko izpodbija.

Kar zadeva vročitev po pošti, seveda obstaja pisni dokaz o vročitvi, ker se opravi s priporočeno pošto. Tudi kar zadeva sodno pismo, člen 46 sodnega zakonika določa dokazilo o prejemu. To dokazilo se hrani v spisu zadeve.

10 Kaj se zgodi, če gre kaj narobe in naslovnik ne prejme pisanja ali vročitev ni opravljena v skladu s predpisi (npr. pisanje se vroči tretji osebi)? Ali je lahko vročitev pisanja kljub temu veljavna (je na primer mogoče odpraviti kršitve predpisov) ali je treba pisanje ponovno vročiti?

Praviloma ni verjetno, da naslovnik ne bi prejel pisanja, ker se v belgijskem pravu uporablja osebna vročitev po sodnem izvršitelju. To pomeni, da sodni izvršitelj izvod osebno vroči naslovniku. Vendar zakon določa primere, v katerih se pisanje vroči tretji osebi (člen 35 sodnega zakonika) ali pusti na določenem naslovu (člen 38). V teh primerih je vročitev popolnoma veljavna, čeprav se ne opravi osebno naslovniku. Oseba, ki je veljavno potrdila prejem pisanja v skladu s členom 35 in ki ga ne preda naslovniku ali ga o njem ne obvesti, je lahko civilno odgovorna. Taka ureditev daje v praksi zelo dobre rezultate.

Kljub temu ni mogoče izključiti kršitev zakona ob vročanju po sodnem izvršitelju ali po pošti (npr. če v pisanju niso navedene nekatere informacije).

Postopkovna sankcija za nepravilno vročitev je ničnost procesnih aktov. Pravila v zvezi z ničnostjo so določena v členih od 860 do 866 sodnega zakonika.

Na koncu je treba opozoriti, da je lahko oseba, ki povzroči ničnost, zakonsko odgovorna, če se izkaže, da je ničnost nastala po njeni krivdi.

11 Ali moram za vročitev pisanja plačati in če da, koliko?

Sodni izvršitelj prejme nadomestilo za svoje delo. Ta nadomestila so urejena v členu 522(1) sodnega zakonika.

Natančne tarife, ki jih je treba upoštevati, so določene v kraljevem odloku z dne 30. novembra 1976 o določitvi tarife za dejanja, ki jih sodni izvršitelji opravijo v civilnih in gospodarskih zadevah, ter za nekatere dodatke (glej:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=1976113030&table_name=loi).

Zadnja posodobitev: 19/12/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.